

Breithutová-Chládková, Helga

**[Projekt für angewandte kontrastive Sprachwissenschaft. Edited by
Gerhard Nickel]**

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada
jazykovědná. 1971, vol. 20, iss. A19, pp. 275-276*

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100730>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
provides access to digitized documents strictly for personal use, unless
otherwise specified.

les conditions psychologiques pour l'apprentissage d'une langue étrangère, la perception de l'illustration et de l'écriture), phonétique (10 études consacrées à la phonétique générale, 21 à l'intonation, 14 à l'analyse spectrographique), méthodes de recherches (2 études).

Nous ne pouvons pas dans ce compte-rendu succinct renseigner sur toutes les études contenues dans le volume, mais nous voudrions signaler que le livre devrait attirer l'attention de maints chercheurs. Les psychologues et les pédoinguistes liront avec un grand intérêt les analyses du développement de la parole chez l'enfant, les phonéticiens trouveront d'intéressants points de vue concernant les problèmes sur lesquels ils ne cessent d'insister, les linguistes des études analysant les intonations de plusieurs langues (chinois, anglais, français, rhétoroman, moldavien, langues turques, azerbaïdjanien, allemand, ukrainien, arménien, lituanien, turkménien; arabismes dans la langue des Kazaks).

A la fin du volume on trouve un sommaire rédigé en anglais (p. 509—511). Plusieurs études mériteraient d'être traduites et publiées dans des revues internationales, ou au moins d'être suivies d'un résumé dans une autre langue que celle du texte intégral.

Karel Ohnesorg

H. Marchand: The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation: A Synchronic-Diachronic Approach. Second, completely revised and enlarged edition. Handbücher für das Studium der Anglistik, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, Munich 1969. 545 pp.

The second edition of Hans Marchand's book on English word formation will be widely acclaimed by Anglicists. Based on the author's life-long inquiry into word formation in general and English word formation in particular, it has superseded other standard works in the field. The plan of the new edition is the same as that of the first: the introductory section is followed by chapters on compounding, prefixation, suffixation, "zero-derivation" (i.e. on what other scholars would refer to as conversion), back derivation, phonetic symbolism, ablaut and rime combinations, clipping, blending and word-manufacturing. Some chapters, however, especially those on compounding, zero-derivation and back-derivation have been considerably revised and enlarged.

An Anglicist coming from the Slavonic part of the world will appreciate the attention Marchand pays to work on word formation written in Slavonic languages, especially in Russian, Polish and Czech. Further research into English word formation would certainly benefit from a detailed comparison of Marchand's approach with that of M. Dokulil as presented in the latter's *Teorie odvozování slov (The Theory of Word Derivation)*, published as Volume One of *Tvoření slov v češtině (Word Formation in Czech)* (Prague 1962). Among other things, a Czechoslovak linguist will also appreciate Marchand's notes on the theme-rheme structure of compounds. They bear out the view that even morphemes are to be regarded as participants in the development of communication, i.e. as carriers of degrees of communicative dynamism.

Special mention must be made of the perfect typographic lay-out of the book.

Jan Fírbas

Projekt für angewandte kontrastive Sprachwissenschaft, Arbeitsbericht Nr 5, Institut für Literatur- und Sprachwissenschaft, Lehrstuhl Anglistik: Linguistik, Universität Stuttgart, Juli 1970, 202 pp.

Since 1968 five reports of the *Project on Applied Contrastive Linguistics* have been published, providing information about the results of the research carried out by a team of German linguists headed by G. Nickel. The research is concerned with a contrastive analysis of English and German on all structural levels with the practical aim of providing new teaching material for German schools.

The connection of linguistic research with teaching practice is most marked in the volume under review, which contains the fifth report. It is devoted to a systematic analysis of errors, which is to verify the results of contrastive linguistics by showing if the sources of errors and the degrees of difficulty as predicted by the contrastive analysis really have any immediate didactic relevance. The analysis makes use of material drawn from school tests written by German pupils. In G. Nickel's introductory article the still unsolved problems raised by the evaluation of errors are discussed and suggestions for therapy offered. Several contributions (by W. Kühlwein, B. Drubig, C. Gnutzmann and E. König) examine the occurrence of different types of errors on different structural levels, attempt their classification and try to find their sources. The

analysis of errors has shown some of the shortcomings in the whole system of teaching English, suggesting at the same time some useful improvements.

In the contribution *Intra- und interstrukturelle Fehlleistungen auf der phonemisch-graphemischen Ebene*, W. Kühlwein classifies errors on the phonemic and graphemic level (drawn from dictations) from different view-points and stresses the need to regard errors in dictation as a starting point for a contrastive practice of the particular phenomena. The author stimulates foreign language teachers to occupy themselves with contrastive phonology, which should assist them in a more differentiated diagnosis of errors and in applying appropriate therapeutic exercises.

Analysing morphologic and syntactic errors in the contribution *Fehleranalyse im Bereich der Morphologie und Syntax*, B. Drubig studies, among others, errors in word order, emphasizing the need of drawing the pupils' attention to the impact of the context on word order and making them acquainted with the principles of functional sentence perspective. Accordingly, exercises should be devised in a way enabling the pupils to recognize contextual relations and to make use of them.

The contributions *Zur Analyse lexikalischer Fehler* by C. Gnutzmann and *Fehleranalyse und Fehlertherapie im lexikalischen Bereich* by E. König are concerned with the possibility of ascertaining, on the basis of contrastive analysis, some general, systematic differences between the pupils' mother tongue and the target language on the lexical level. This would enable to predict difficulties and sources of errors and to devise suitable exercises in order to prevent errors of the same type. The authors mention several general differences of this kind, some of which resemble the linguistic characterology of English on the contrastive background of Czech, as known from the works by Mathesius and Vachek, e.g. the capability of English verbs to transfer from the category of transitives to the category of intransitives or the use of intransitive verbs without a reflexive pronoun in semantically reflexive sentences. In E. König's opinion the contrastive point of view should play an important role in teaching the vocabulary.

A useful bibliography compiled by H. Trotnow has been added to the report, containing mostly papers concerned with problems of teaching English.

The project endeavours to confront the results of research with experiences of language teachers, making use of their co-operation, i.e. both criticism and confirmation of the conclusions contrastive analysis has arrived at, and of their opinions of the applicability of the results of research in language teaching. Therefore two contributions of teachers, in some respects adding interesting facts to the preceding theoretical discussions, have been appended to the reports of the project.

The work of the German research team is a valuable asset to fruitful co-operation of linguistic research with teaching practice.

Helga Breiřhutová-Chládková

MEMORANDUM

mezinárodního symposia o aktuálním členění výpovědi

Ve dnech 12.—14. října 1970 se v Mariánských Lázních konalo první mezinárodní symposium o aktuálním členění výpovědi. Lingvisté z deseti evropských zemí diskutovali o některých aspektech komunikativní funkce věty a o otázkách výstavby textu. Shodli se na tom, že v současné světové lingvistice se těmto otázkám nevěnuje vždy náležitá pozornost přesto, že si jich vědci všímají již od první poloviny devatenáctého století. Jevy aktuálního členění by měly být důsledně zahrnuty do jakékoliv lingvistické teorie, která usiluje o adekvátnost.

I přes různé přístupy k uvedeným problémům se dospělo k závěru, že jednotnějšího a koordinovanějšího přístupu lze dosáhnout jen spojováním zájmů a přehodnocováním individuálních koncepcí v důsledku lepšího poznání názorů jiných, získaného v průběhu diskuse. Tomuto cíli by jistě napomohla obšírná bibliografie a heslář nejfrekventovanějších termínů, jichž teoretikové aktuálního členění užívají.

Další zkoumání aktuálního členění, vhodně užívající také metod kontrastivní analýzy, by se mělo soustředit na explicitní formulaci jevů aktuálního členění v rámci teorie gramatiky, která usiluje o úplnost, stejně jako na význam aktuálního členění pro různé oblasti aplikované lingvistiky (jazykové vyučování, stylistiku, praktické a teoretické problémy překladu, automatické zpracování jazykových dat).

*Doc. dr. František Daneš, DrSc.
předseda organizačního výboru
symposia*